

Massa derrotes per commemorar

Avui es compleixen noranta anys de la proclamació de l'Estat Català, dins de la República Federal espanyola, que va fer el President Lluís Companys des del balcó de la Generalitat el dia 6 d'octubre de 1934. Era un dissabte d'octubre, molt semblant al dia d'avui, quan a les vuit i deu minuts del vespre, el president Companys va fer el seu discurs, que encara avui tots podem recuperar, en què proclamava l'Estat Català dins de la República Federal espanyola.

Feia poc menys de tres anys, el 14 d'abril de 1931, el President Francesc Macià havia fet una proclamació molt similar, aquest cop des de l'altre costat de la plaça de Sant Jaume, proclamant l'Estat Català dins d'una República Ibèrica confederal.

I també aquesta setmana s'han complert set anys del primer d'octubre de l'any dos mil disset, que va donar lloc a una nova proclamació de la República Catalana, el dia 27 d'octubre següent, per part del Parlament de Catalunya, que va ser pro-

clamada pel President Carles Puigdemont.

Totes aquestes tres proclamacions van abocar a uns rotunds fracassos. La més antiga, la de l'any 1931, pot ser que fos la més exitosa perquè, com a mínim, va donar lloc a aquesta fórmula curiosa de la restauració d'una Generalitat de Catalunya medieval en la qual ja molt pocs pen-

Avui es compleixen noranta anys de la proclamació de l'Estat Català que va fer el President Lluís Companys

saven. Les altres dues han constituït estrepitosos fracassos: la proclamació de 1934 va portar al President Companys a la presó i la de 2017 al President Puigdemont a l'exili.

Em nego a pensar que els catalans siguem tan maldestres, encara que hi ha algun dimoniet que m'ho sug-

gereix. És cert que en la història de la humanitat hi ha hagut molts pobles que no han encertat el camí adequat i han desaparegut sense deixar cap altre rastre que el d'alguns historiadors encuriosits. Però volem dir que nosaltres som un d'aquests pobles? Potser sí, no ho nego. Vam desaparèixer com a estat independent al segle XV i com a entitat política diferenciada, l'any 1714. A partir d'aleshores hem sobreviscut, potser miraculosament, i hem aconseguit, en algunes ocasions, proclamar públicament la nostra personalitat i reivindicar el nostre dret a tenir una identitat política pròpia.

Al pas que anem, a mi ja no em carà viure un altre episodi d'efervescència semblant als dels anys 1931, 1934 i 2017. La meva preocupació és que ja no n'hi hagi cap altre més. Em consola pensar que una reivindicació que fa més de tres-cents anys que dura, és difícil que s'extingeixi. Però també és ben possible que ho faci.

SIMEÓ MIQUEL

Advocat

Plaça de Mercè Claverol Torm

La Mercè va néixer a Aransís, al Pallars Jussà, un 6 d'octubre de 1920, avui fa exactament 124 anys. Tot i néixer en un poble petit de muntanya, la seva infància, tal com relata una de les seves filles, degué ser força feliç, sense gaires distraccions ni comoditats però sense gaires preocupacions tampoc.

Hi visqueren a la casa familiar, coneguda com a "casa Canonge", fins a l'esclat de la Guerra Civil en què hagueren de marxar, els barons de la família van haver d'exiliar-se a França i les dues dones, mare i filla, van ser deportades fins a Almedúvar a Osca passant tot un calvari.

Acabada la guerra tota la família s'instal·là a Tremp on, amb l'esforç dels seus pares, obriren l'Hostal la Canonja prop de la plaça de la Creu.

A la mort dels seus progenitors, la Mercè i el seu espòs, el Pere Sagarra, decideixen emprendre una nova vida amb les seves dues filles i ho faran comprant la pensió la Perla propietat de la família Llaràs, situada al

Una dona que destacava per la seva generositat i un exemple que va treballar per Lleida durant mitja vida

carrer General Brito de Lleida.

L'any 1964 començava una nova aventura que duraria ben bé cinquanta anys en la capital de la Terra Ferma i on farien realitat el somni de convertir l'antiga pensió en la Fonda

la Canonja. Hi treballaren en cos i ànima, el Pere a la cuina i la Mercè fent-ho rutllar tot.

Dona independent, treballadora i perseverant, amb estudis de pèrit mercantil tirà endavant un negoci i un projecte propi quan havia complert ja els 48 anys d'edat. La vida l'havia fet una dona forta i amb la visió necessària per tirar endavant no sols aquell estimat negoci sinó també, i sense descuidar-se, de la família.

Una dona que destacava per la seva generositat i un exemple que va treballar per Lleida durant mitja vida, ara la ciutat li torna en forma d'homenatge i la plaça que hi ha entre el carrer Vila Antònia i l'avinguda del Segre portarà el seu nom. Per moltes més places com la de la Mercè Claverol Torm.

IOLANDA ENJUANES

Cap de l'Arxiu Municipal de Lleida